

SUNUŞ

Bölgesel Kalkınma Dergisinin ikinci cildiyle okuyucuya merhaba diyoruz.

Bölgesel kalkınma hedefiyle yürüttüğümüz tüm faaliyetlerde girişimciliğin; ekonomik ve sosyal kalkınma süreçlerindeki merkezi öneminin farkında olarak girişimciliği teşvik eden, ekonomik büyümeyi ve istihdamı artırmayı hedefleyen politikaları önceliklendiriyoruz. Küresel ölçekte, kadın girişimciliğine yapılan yatırımların, kadınların iş gücüne katılımını artırmak ve ekonomik bağımsızlıklarını sağlamak için büyük önem taşıdığı; kadın girişimcilerin başarısının, ekonomik kalkınma süreçlerinde önemli bir yere sahip olduğu vurgularını tüm çalışmalarımıza yansıtmaya hassasiyetle gayret ediyoruz.

Ekonomik büyüme, iş yaratma ve yoksulluğu azaltma alanlarında kritik bir rol oynaması nedeniyle, kadın girişimciliğini ekonominin canlanmasına katkı sağlayan temel bir unsur olarak görüyor; kadınların işletmeler kurmalarını teşvik eden, kadın girişimciliğinin işsizlikle mücadelede stratejik bir rol oynadığını vurgulayan, iş gücü piyasasında kadınların karşılaştığı zorlukları hafifletmeye odaklanan, kadınların ekonomik sisteme entegre edilerek sosyal ve ekonomik açıdan güçlendirilmesini amaçlayan tüm yaklaşımları önemle destekliyoruz.

Bu yaklaşımların başarılı bir şekilde uygulanabilmesi için bütüncül bir bakış açısının sergilenmesi; ekonomik, sosyal ve bölgesel politikalar ile uyumun sağlanması gerekliliğinin farkındayız. Dolayısıyla, kadın girişimciliğini destekleyen politikaların geniş kapsamlı ve birbirleriyle uyumlu stratejiler gözetilerek tasarlanması ve uygulanmasının büyük önem taşıdığını biliyoruz.

Kadın girişimciliğinin teşviki, kalkınma hedeflerine ulaşmada stratejik bir öneme sahip olduğundan, Türkiye'nin temel planlama belgelerinde, kadın girişimciliğini destekleyerek kadınların ekonomik hayata katılımını artırmayı amaçlayan politik yaklaşım ve hedefler açıkça ortaya konulmaktadır.

12. Kalkınma Planı, kadın iş gücüne katılım oranını 2028 yılına kadar yüzde 40,1'e, kadın istihdam oranını ise yüzde 36,2'ye çıkarmayı hedeflemektedir. Plan, kırsalda kadın girişimciliğinin ve teknoloji okuryazarlığının artırılması, kadınlara yönelik sosyal alanların oluşturulması, tarım işçisi olarak çalışan kadınların ücretli ve kayıtlı hale getirilmesi ile girişimcilik, finansal ve dijital okuryazarlık, kooperatifçilik gibi alanlardaki programların kapsamlarının genişletilerek yaygınlaştırılması gibi önlemleri içermektedir.

2024-2026 yılları arasında kapsayan Orta Vadeli Program, dijital ve yeşil dönüşümün iş gücü piyasasına etkileri bağlamında kadınların tam, eşit, güvenceli ve etkin katılımlarını sağlamayı hedeflemektedir.

Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi ise, sosyal içermenin sağlanması ve yoksullukla mücadele edilmesi konusunda yenilikçi modellerin geliştirilmesini; kadın girişimcilik ekosisteminin güçlü olduğu bölgelerde tecrübelerin diğer bölgelere aktarılmasının sağlanmasını; kadınların sosyoekonomik hayata aktif katılımlarının sağlanması amacıyla kadın girişimciliğini destekleyen program ve projelere öncelik verilmesini amaçlamaktadır.

Bu politika ve stratejiler ile uyumlu olarak, kalkınma ajanslarının 2024 yılı teması "Kadın Girişimciliği ve Kadın İstihdamı" olarak belirlenmiştir. Kalkınma ajansları, bu tema doğrultusunda yürüttükleri faaliyetleri sözü edilen hedefleri referans almak suretiyle uygulamaktadır. Nitekim, kalkınma ajansları tarafından kadın

girişimciliğinin desteklenmesi sadece ekonomik değil, aynı zamanda sosyal bir yatırım olarak görülmektedir.

Kadınların iş gücüne daha fazla dahil olmalarının, ekonomik kalkınmayı teşvik etmenin yanı sıra toplumsal cinsiyet eşitliğine de katkı sağlayacağı temel prensibinden hareketle, Türkiye’de hem bölgesel hem de ulusal düzeyde kadın girişimciliğine yapılan yatırımların, bu hedeflere ulaşılmasına önemli katkılar sağladığını değerlendiriyor, bu bağlamda, kadın girişimcilerin karşılaştıkları zorlukların üstesinden gelmek ve potansiyelini tam anlamıyla kullanabilmelerini sağlamak için kapsamlı politikaların geliştirilmesi ve bu politikaların akademik çalışmalarla desteklenmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Bu çerçevede, alanında öncü bir rol üstlenme iddiasıyla yayın hayatına başlayan Bölgesel Kalkınma Dergisi’ne, kadın girişimciliği ve kadın istihdamı alanlarında da literatürü zenginleştirecek yayınlar iletilmesini temenni ediyoruz.

Bölgesel Kalkınma Dergisi, bölgesel kalkınmaya yönelik analitik çözümlere, kuramsal tartışmalara ve uygulamaya yönelik örneklerle ikinci cildinde de yer vermeye devam ediyor. Bu sayıda yer alan ilk araştırma, “Türkiye’de İller Arasında Gelir Farklılıkları: Kulüp Yakınsama Analizi” başlıklı çalışma olup Türkiye’deki iller ve bölgeler itibarıyla kişi başına gelir farklılıkları yakınsama kulüpleri açısından incelenmektedir. Çalışmada belirlenen dönemler itibarıyla iller arasında kişi başına gelirden gözlemlenen eğilim değişikliklerinin nedenleri sorgulanmakta ve politika yapıcılara önemli tespitler sunulmaktadır.

İkinci araştırma makalesi, bölgesel kalkınmanın temel aktörlerinden kadınların ekonomik ve sosyal hayata katılımı ile toplumda kadının rolünün güçlendirilmesi konusunda önemli yeri olan kadın kooperatiflerini Samsun ili örneğinde inceleyen bir çalışmadır. “Samsun İli Kadın Kooperatiflerinin Finansal Olmayan Performans Analizi” başlıklı araştırma Samsun ilinde kayıtlı 15 kadın kooperatifine ilişkin saha çalışmasının bulgularını değerlendirmektedir.

“Kırsalda Nüfus Değişimleri: TR82 Düzey 2 Bölgesi Üzerine Bir Analiz” başlıklı araştırma ise kırsal alandan kentlere yaşanan göçü ve nüfus hareketlerinin sonuçlarını, kırsal alan tanımı sorunsalının gölgesinde Kastamonu, Çankırı ve Sinop illeri özelinde tartışmaktadır. 2050 yılı nüfus tahminleri doğrultusunda, TR82 Düzey 2 Bölgesi kırsalında nüfusun yaşlanma eğilimi değerlendirilmekte buna yönelik öneriler sunulmaktadır.

Dördüncü makale, bölgesel kalkınmanın temel taşlarından olan sosyal sermayenin göçmen girişimciliği ile arasındaki ilişkiyi, ulusal ve uluslararası yazındaki kuramsal ve ampirik çalışmaların bulguları ile değerlendiren bir derleme makalesidir. “Sosyal Sermayenin Göçmen Girişimci Ağlarının Oluşum Sürecindeki Önemi ve Katkısı” başlıklı makalede, göçmen girişimci ağlarının oluşum sürecinde sosyal sermayenin etkisi tartışılmakta göçmen girişimci ağlarının kuruluşunda menşei ülkeden ulus ötesi sosyal alana gömülü olarak yayıldığı değerlendirilmektedir.

“Bölgeler Arası Ekonomik Gelişmişlik Farklılıklarını Etkileyen Faktörler” başlıklı son makale, Türkiye’de gelir dağılımında adaletsizlik, yoksulluk, ülke içi göç hareketliliği olmak üzere toplumsal ve sosyal birçok sorunu beraberinde getiren bölgeler arası farklılıkları büyüteç altına alan; girişimcilik, beşeri sermaye, nüfus dağılımı ve ihracat performansı bakımından değerlendiren bir derlemedir.

Keyifli okumalar dileriz.

Ahmet ŞİMŞEK
Kalkınma Ajansları Genel Müdürü

PREFACE

We present the second volume of the Journal of Regional Development.

In our activities geared towards regional development, we prioritize policies that recognize the pivotal role of entrepreneurship in economic and social development. We are acutely aware of the importance of promoting entrepreneurship as a means to stimulate economic growth and increase employment. Globally, investments in women's entrepreneurship are crucial for enhancing women's participation in the labor force and securing their economic independence. We diligently strive to incorporate the critical role of women's entrepreneurial success in economic development processes into all our endeavours.

Given the pivotal role of women's entrepreneurship in economic growth, job creation, and poverty alleviation, we support approaches that view women's entrepreneurship as a key element in economic revitalization, encourage women to establish businesses, emphasize the strategic role of women's entrepreneurship in combating unemployment, and focus on alleviating the challenges women face in the labor market. These approaches aim to integrate women into the economic system and empower them socially and economically.

We recognize that the successful implementation of these approaches requires a holistic perspective and alignment with economic, social, and regional policies. Therefore, we understand the critical importance of designing and implementing policies that support women's entrepreneurship through comprehensive and coordinated strategies.

Given the strategic importance of promoting women's entrepreneurship in achieving development goals, Turkey's fundamental planning documents clearly articulate policy approaches and objectives aimed at supporting women's entrepreneurship and increasing their participation in economic life.

The 12th Development Plan aims to increase the female labor force participation rate to 40.1% and the female employment rate to 36.2% by 2028. This plan includes measures such as enhancing women's entrepreneurship and technological literacy in rural areas, creating social places for women, ensuring that female agricultural workers are paid and officially registered, and expanding programs in entrepreneurship, financial and digital literacy, and cooperatives.

The Medium-Term Program for 2024-2026 aims to ensure women's full, equal, secure, and effective participation in the labor force in the context of the impacts of digital and green transformations on the labor market.

The National Strategy for Regional Development aims to develop innovative models to ensure social inclusion and combat poverty. It seeks to facilitate the transfer of experiences from regions with strong women's entrepreneurship ecosystems to other regions and prioritizes programs and projects that support women's entrepreneurship to enhance their active participation in socioeconomic life.

In alignment with these policies and strategies, the theme for development agencies in 2024 has been designated as "Women's Entrepreneurship and Women's Employment." Development agencies implement their activities

with reference to these goals, viewing the support of women's entrepreneurship not only as an economic investment but also as a social investment.

Based on the fundamental principle that increasing women's participation in the labor force contributes to economic development and promotes gender equality, we consider that investments in women's entrepreneurship at both regional and national levels in Türkiye significantly contribute to achieving these goals. In this context, we believe that comprehensive policies must be developed to help women entrepreneurs overcome the challenges they face and fully realize their potential, and these policies should be supported by academic research.

In this context, we hope that the Journal of Regional Development, which aims to play a pioneering role in its field, will receive contributions that enrich the literature on women's entrepreneurship and women's employment. The journal will continue to feature analytical studies, theoretical discussions, and practical examples of regional development in its second volume.

The first research article in this issue, titled "Income Differences Among Provinces in Türkiye: Club Convergence Analysis," examines income disparities among Turkish provinces and regions from the perspective of convergence clubs. The reasons behind the observed changes in trends regarding per capita income disparities among provinces are being examined, providing significant insights for policymakers.

The second research article examines women's cooperatives in Samsun, an important area for women's economic and social participation and empowerment. The article, "Non-Financial Performance Analysis of Women Cooperatives in Samsun Province," evaluates the findings of field research on 15 registered women's cooperatives in Samsun.

The third article, "Population Changes in Rural Areas: An Analysis of TR82 Nuts 2 Region," discusses the migration from rural to urban areas and the consequences of population movements, specifically focusing on the provinces of Kastamonu, Çankırı, and Sinop under the shadow of the rural area definition problem. It evaluates the aging population trend in the TR82 Level 2 Region's rural areas based on 2050 population projections and offers recommendations.

The fourth article, a review titled "An Importance and Contribution of Social Capital on the Formation Process of Immigrant Entrepreneurship Networks," explores the relationship between social capital, one of the cornerstones of the regional development, and migrant entrepreneurship, evaluating theoretical and empirical findings from national and international literature. The article discusses the impact of social capital on the formation of migrant entrepreneur networks and the transnational social field spreading from the country of origin.

The final article, "Factors Affecting Economic Development Disparities Between Regions," is a comprehensive review that examines interregional disparities, a phenomenon that brings about numerous social and economic issues, including income inequality, poverty, and internal migration in Türkiye. The article analyzes these disparities in terms of entrepreneurship, human capital, population distribution, and export performance.

We hope you enjoy this issue.

Ahmet ŞİMŞEK

Director General
DG of Development Agencies